

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Undecima. An plures sint Dii?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

& minorem probationis, quia quam diu non videtur Deus tam perfecte ac videri exigit, tam diu aliquid Dei latebit videntem iuxta mentem Augustini, sed nulla creatura tam perfecte Deum videre potest, ergo nec comprehendere.

QUESTIO XI.

An plures sint Dii?

I.

Hæc Questio non est amplius, etiam apud Mediocriter litteraturæ controversa, fuit tamen olim nam Marcion tres Deos, unum visibilem, invisibilem alium, & tertium dæmonem ponebat; Manes duos, bonum scilicet & malum; Trichæitæ ob scripturæ loca, quibus Trinitatis mysterium astruitur, tres Deos asserant, unde post Rabbi Moysen, Henricus docet ex Scriptura solum probari posse dari unum Deum, & consequenter esse mysterium fidei, & naturaliter indemonstrabile esse putat, Doctor tamen noster d. 2. q. 3. per totam septem rationibus naturalibus evidentibus probat unum tantum esse Deum, cum quo etiam ad questionem

II.
Unus est
Deus.

Dico: Unum tantum est Deus. Est de fide.

Probatur primò: Ex Scriptura Deut.

4. v. 35. Dominus ipse est Deus, & non est alium præter eum. 6. v. 4. Audi Israël Dominum Deum noster Dominus unus est. Marci 12. Unus est Deus, & non est alium præter eum. 1. Corinth. 8. Scimus quod nullus est Deus præter unum. Idem probatur ex Symbolo Nicæno & S. Athanasii, &c.

III.

Dices: In præfatis Scripturæ locis dicitur unus esse Deus, sicut dicitur quod Ecclesia est una, sed unitas Ecclesiæ non facit quin constet pluribus partibus, ergo. Respondeo negando majorem, quia Deus non est nomen impositum ad significandam collectionem, sicut est ly Ecclesia, ut patet, quia secundum adversarios ipsos ly Deus prædicatur de uno solo, sic Manichæi dicunt, quod Deus bonus est Deus, & similiter Deus malus est Deus, Ecclesia autem de uno solo prædicari non potest.

IV.

Probatur secundò Authoritate

SS. PP. Augustini lib. de vera Relig. cap. 43. ubi ait: Ipsam est unum principale: Non enim habet aliud hic, aliud alibi, aut aliud nunc, aliud postea, quia summe unum est Pater veritatis. Et lib. de unit. Trin. cap. 1. Unus Deus Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, invisibilis, incomprehensibilis, inenarrabilis, inviolabilis, incoquinabilis: Ipse lumen verum, vita, & veritas, bonus, summus, & quæcumq; de illo humanus sermo poterit enuntiare. Itaque unitati substantiæ Dei non repugnat Trinitas Personarum. Quia, (ut iterum ait S. P. N. lib. 6. Trin. fin.) in illa summa Trinitate tantum est una, quantum tres simul, nec plus aliquid sunt due, quam una. Et in se infinita sunt. Ita & singula sunt in singulis, & omnia in singulis, & singula in omnibus, & omnia in omnibus, & unum omnia. Qui videt hoc vel ex parte, vel per speculum, & in enigmate, gaudeat cognoscens Deum, & sic Deum honoret & gratias agat. Qui autem non videt, tendat per pietatem ad videndam, non per cæcitatem ad calum-

mandum: Quoniam unus est Deus, sed tamen Trinitas. Nec confuse accipiendum est, ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia: Nec dicitur multa, sed ipsi gloria in secula seculorum. Bernardi lib. 7. de confid. cap. 7. ubi dicit: Tam simplex Deus, quam unus est. Est autem unus, & quomodo aliud nihil. Si dici potest, unissimus est. Trinitas est, tamen Deus. Quid ergo? Deservimus quod dictum est de unitate, quia inducimus Trinitatem? Non, sed statuimus unitatem. Dicimus Patrem, dicimus Filium, dicimus Spiritum Sanctum, non tamen tres Deos, sed unum. Quid sibi vult iste, (ut sic loquar) absq; numero numerus? Si tria, quomodo non numerus? Si unum, ubi numerus? sed habeo, inquit, quod numerem, & quid non numerem. Substantia una est, personæ tres sunt. Quid miram, quid vel obprobrium in hoc? Nihil, si personæ seorsim a substantia cogitentur. Nunc vero cum tres illæ personæ illa substantia sint, & illa una substantia tres illæ personæ, quis numerum neget? Nam vere tres sunt. Quæ numeret tamen? Nam vere unum sunt. Aut sit facile explicatu id putas, dicendo tres, dicitur quid numerasti? Naturas? Una est. Essentias? Una est. Substantias? Una est. Deitates? Una est. Non hæc, sed personas numero, inquit. Quæ non sunt, illa una natura, illa una essentia, illa una substantia, illa una divinitas? Catholicus es, minime hoc dabis. Et cap. 8. ait: Personarum proprietates, non aliud quam personas, ipsasq; non aliud quam unum Deum, unam divinam substantiam, unam divinam naturam, unam divinam & summam Majestatem fides Catholica confitetur. Numerata ergo, si potes, aut sine substantia personas, quæ ipsa sunt: Aut sine personæ proprietates, quæ ipsæ sunt. Aut si divideri qui constet vel personas a substantia, vel proprietates a personis, nescio quomodo Trinitatis se profiteri cultorem possis, qui in tantam rerum numerositatem excesseris. Dicimus itaq; tres, sed non ad præjudicium unitatis. Dicimus unum, sed non ad confusum Trinitatis. Neque enim nomina vacua sunt, nec absq; significantiæ casse voces. Querit quis, quomodo illud Catholicum esse dicimus, possit esse? Iustificat et tenere sic esse. At que hoc non rationi perspicuum, nec tamen opinioni ambiguum, sed fidei perspicuum, Sacramentum hoc magnum est, & quidem venerandum, non scrutandum. Quomodo pluralitas in unitate, & hæc unitate, aut ipsa in pluralitate? Scrutari hoc temeritas est; credere pietas est: Nolle vitæ, & vitæ æterna est.

Probatur secundò Ratione,

primò non sunt multiplicanda entia sine necessitate, &c. sed, &c. ergo, &c. major est evidens, probatur minor, tum quia nec minima ratio aut necessitas illos multiplicandi ostenditur ab Adversariis, cum omnia, quæ per plures Deos fieri possunt, unus idemq; Deus operari posset, alias non esset infinitæ virtutis, seu potentie, & consequenter nec Deus.

Confirmatur primò: Quia quæ

ratione darentur tres dii, darentur etiam infiniti, sed infinitus Deorum numerus est inutilis, ergo & binarius, vel ternarius, minor est certa, probatur ergo major, tum quia non est potior ratio, cur admitterentur tres, & non infiniti; tum etiam, quia si essent tres, necessarii etiam essent infiniti, quia nullus est determinatus numerus individuorum alicujus speciei, ultra quem non posset produci aliud individuum ejusdem

ejusdem speciei absque implicancia, & consequenter si natura divina esset multiplicabilis, non posset assignari aliquis numerus finitus determinatus individuum, ultra quem non posset aliud individuum produci in infinitum.

VII. **Confirmatur secundò** : Si darentur plures Dii, distinguerentur realiter à se invicem, & non distinguerentur, sed hoc implicat, ergò : Prob. sequela, distinguerentur ex hypothesi, non distinguerentur autem, quia nullum posset assignari indicium distinctionis realis inter illos, quandoquidem nec unus est causa, vel principium alterius, nec unus sine altero existere posset, aliàs qui posset non existere non esset Deus, ergò.

VIII. **Probatur secundò** : Si darentur plures Dii, verbi gratia, A. & B. quilibet esset ex eis omnipotens, & non esset, sed implicat talis Deus, ergò & plures Dii; prob. maj. esset omnipotens ut supponitur, non esset autem, quia nil potest dici omnipotens, nisi qui potest omne non necessarium & producibile se solo causare, sed A. non posset producere lapidem, verbi gratia, contradicente Deo B. nec e contra B. contradicente A. ergò nullus illorum esset omnipotens.

IX. **Dices** : Concordarent in voluntate, & sic unus non contradiceret alteri. Contra, hoc est gratis excogitatum, quia si A. esset omnipotens, posset producere adequatè suo velle quodcumque volitum possibile aliud à se, sive

B. contradicat, sive non, sed sic B. nil posset producere suo velle, ergò B. non esset omnipotens, & consequenter nec Deus, prob. min. si effectus adequatè productus ab A. posset simul produci à B. effectus ille dependeret adequatè ab utroque, sed hoc implicat, ut in Physica dixi. Reliquæ rationes videri possunt apud Scotum, nunc hæc sufficiant pro conclusione.

Opponitur Autoritas Apostoli 1.

Corinth. 8. *Sunt Domini multi & Dii multi*, ergò. Respondeo Apostolum tantum loqui de Idolis gentium, quæ nuncupativè Dii appellantur, unde subdit ibidem idem Apostolus : *Nobis autem unus est Deus, quia omnes Dii gentium demonia.*

Hic plura dicenda forent de Omnipotentia DEI, Ejus Intellectu & voluntate, verum quia hæc Theologica sunt, ideo rumpo filum & finio in Eo, in quo incepti DEO, cui sit Laus, honor, & gloria in sæcula sæculorum Amen. Si tamen per rotum hunc Philosophiæ cursum universum, in tanta rerum varietate & profunditate ac difficultatum multitudine meo muneri, ut desiderari posset, & fieri debuisset, non feci quod volui satis, Ingenii mei debilitas & nihilum precatur veniam, si quid verò utilitatis, doctrinæ & veritatis allatum est, Infallibilissimæ veritati, à qua omne Bonum est & Verum, adscribitur,
Cui Iterum

**HONOR, GLORIA, POTESTAS, & IMPERIUM
AMEN, AMEN, AMEN.**

Totum tamen quidquid Dictum, Scriptum, Lectum S. R.
Ecclesiæ & Doctiorum Censuræ sit subjectum.

PARS